

Onderzoeksplan 2019 op grond van artikel 213a Gemeentewet

Auteur: Martijn de Quartel

Afdeling: Concernstaf

Versienummer: 1.0

Datum: 13 november 2018

Corsanummer: T18.14504

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	3
2	De objecten van onderzoek.....	3
3	De doelstelling van het onderzoek.....	4
4	De reikwijdte van het onderzoek	4
5	De onderzoeksmethoden	4
6	Doorlooptijd van het onderzoek	5
7	Hoe wordt het onderzoek uitgevoerd en gefinancierd	5

1 Inleiding

Met de invoering van de dualisering binnen het gemeentebestuur is artikel 213a in de Gemeentewet geïntroduceerd. Dit artikel verplicht het college om onderzoek te doen naar de doeltreffendheid en doelmatigheid van het door haar gevoerde bestuur. De raad stelt via een verordening de kaders vast in relatie tot de artikel 213a onderzoeken.

In 2007 is voor de gemeente Lansingerland de verordening ex artikel 213a (verordening onderzoek doelmatigheid en doeltreffendheid gemeente Lansingerland) vastgesteld. Deze verordening is bij Raadsbesluit van 29 september 2011 geactualiseerd. In de verordening is opgenomen dat het college jaarlijks een onderzoeksplan opstelt voor het komende jaar en dit plan naar de Raad stuurt. De Raad kan het plan dan agenderen voor bespreking.

In lijn met de verordening wordt in dit onderzoeksplan aandacht besteed aan:

- De objecten van onderzoek
- De reikwijdte van de onderzoeken
- De onderzoeksmethoden
- De doorlooptijden van de onderzoeken
- Hoe de onderzoeken worden uitgevoerd
- Welke budgetten zijn opgenomen of benodigd zijn om de onderzoeken uit te voeren

Het vaststellen van het onderzoeksplan is een bevoegdheid van het college. Dit plan is vastgesteld door het college in haar vergadering van 13 november 2018.

2 De objecten van onderzoek

Voorgesteld wordt in 2019 één doelmatigheidsonderzoek uit te voeren en dit onderzoek te richten op het beleidsveld 'Communicatie'. Daarnaast stellen we voor een benchmark uit te voeren naar de personele en materiele budgetten voor ICT binnen de gemeente.

In artikel 2.1 van de verordening is aangegeven dat jaarlijks één of meer programma's en/of paragrafen worden onderzocht op doeltreffendheid en doelmatigheid. Het uitvoeren van doelmatigheidsonderzoeken kost geld en capaciteit, zowel van de onderzoekers zelf als van de onderzochte organisatieonderdelen c.q. de bij programma's en paragrafen betrokken medewerkers. Gezien de huidige druk op de financiële middelen en de personele capaciteit wordt voorgesteld om in 2019 één uitgebreider onderzoek uit te voeren naar de doelmatigheid van de uitvoering van een beleidsonderwerp en daarnaast een benchmark uit te voeren. Hierbij wordt opgemerkt dat ook de Rekenkamer ten behoeve van de Raad onderzoeken uitvoert. Het accent bij deze onderzoeken ligt op de doeltreffendheid van het gevoerde beleid.

Om doublures te voorkomen worden onderwerpen die de Rekenkamer Lansingerland de komende periode zal onderzoeken niet onderzocht. De afgelopen jaren zijn door de Rekenkamer en/of de organisatie onder andere al onderzoeken uitgevoerd naar de grondexploitaties, inkoop- en aanbestedingsbeleid, WMO, bouwleges, openbare ruimte/beheerplannen en bedrijventerreinen, onderwijs(huisvesting), toegang tot jeugdhulp, sportaccommodatiebeleid, informatiebeveiliging en afvalbeleid. In 2018 onderzoekt de Rekenkamer de 'burgerparticipatie' in Lansingerland. Voor 2019 stellen we voor deze onderwerpen niet opnieuw in een onderzoek te betrekken. De follow-up van aanbevelingen uit deze onderzoeken maakt onderdeel uit van de reguliere planning- & controlcyclus.

Goede communicatie en (externe) profilering zijn zeer belangrijk voor een groeiende gemeente als Lansingerland. Door Lansingerland positief op de kaart te zetten en goed uit te leggen waarom het bestuur doet wat ze doet ontstaat er draagvlak en een positieve sfeer rondom de gemeente. Dat straalt dan weer af op mensen en bedrijven die zich potentieel willen vestigen in de gemeente. Om de communicatie en profilering te organiseren zijn er middelen in de vorm van personeel/inhuur en materiele budgetten.

De benchmark van Berenschot waaraan onze gemeente periodiek meedoet geeft aan dat de gemeente Lansingerland, ten opzichte van vergelijkbare gemeenten, meer geld aan communicatie toerekent of uitgeeft dan andere gemeenten. Een nadere analyse en verdieping van de benchmark ('de wereld achter de cijfers') levert inzichten op welke uitgaven de gemeente(n) toerekenen aan communicatie en of de vergelijking dus ook op dezelfde grondslagen plaatsvindt en beantwoordt de vraag of met de middelen ook dezelfde taken worden uitgevoerd en of met deze taken ook de beleidsdoelstellingen van het college rondom communicatie worden bereikt.

Bovenstaande punten zijn aanleiding om te onderzoeken of de middelen voor communicatie ook doelmatig worden besteed.

3 De doelstelling van het onderzoek 'Communicatie'

De doelstellingen van het onderzoek zijn:

1. Vaststellen of het begrote uitgavenniveau voor communicatie aansluit bij de beleidsambities van de gemeente Lansingerland.
2. Vaststellen of de uitgaven voor communicatie doelmatig worden besteed.

4 De reikwijdte van het onderzoek 'Communicatie'

Het onderzoek richt zich op de wijze waarop het gemeentelijke communicatiebeleid inclusief de bijbehorende middelen tot stand komt en periodiek wordt geëvalueerd.

De feitelijke onderzoeksopdracht zal na goedkeuring van dit plan worden uitgewerkt door de Concernstaf en hierna ter goedkeuring voorgelegd worden aan het college. Voor een belangrijk deel van het onderzoek zal gebruik worden gemaakt van door het team Bestuur en Communicatie zelf uitgevoerde analyses die vooraf zijn gegaan aan het opstellen van afdelingsplannen, budgetaanvragen en formatieaanvragen.

De reikwijdte van het onderzoek betreft alle gemeentelijke communicatie die vanuit het team Bestuur en Communicatie wordt georganiseerd of begeleid. Dus beleidscommunicatie, bestuurscommunicatie, communicatie over programma's (duurzaamheid), public affairs en ook de externe profilering inclusief gebiedscommunicatie.

5 De onderzoeksmethoden

Het onderzoek wordt in ieder geval uitgevoerd aan de hand van de volgende methoden:

- Interviews met betrokken medewerkers en leidinggevenden afdeling Bestuur & Communicatie
- Interview met de financiële consultant voor de afdeling Bestuur & Communicatie

- Dossieronderzoek, onderzoek administratie:
 - Analyse werkelijke uitgaven voor communicatie in relatie tot begrote uitgaven over de periode 2014 t/m 2018
 - Analyse van de ontwikkeling van de formatie (inclusief inhuur) en de daaraan gerelateerde taken/resultaten voor Communicatie
 - Verdiepende (externe) benchmark op de kosten (inclusief formatie en inhuur) voor communicatie ten opzichte van andere gemeenten inclusief een vergelijking/analyse van de bijbehorende taken en resultaten
- Dossieronderzoek naar de beleidsvoorbereiding en -evaluatie van communicatie binnen Lansingerland. Hoe worden keuzes gemaakt en onderbouwd en hoe wordt geëvalueerd of de effecten ook worden bereikt.

Gedurende de uitvoering kunnen, indien dit noodzakelijk is, aanvullende methoden worden ingezet.

6 *Benchmark lasten en investeringen ICT*

Het taakveld ICT is aan veel veranderingen onderhevig. Zo gaat de gemeente vanaf 2019 'tijd- en plaatsonafhankelijk (TOP) werken'. Ook informatiebeveiliging brengt kosten met zich mee en die kosten variëren ook naar gelang de ambitie. Vanuit die ontwikkelingen is er behoefte om onze lasten en investeringen voor ICT te vergelijken met andere gemeenten. Dit om vast te stellen of ons lastenniveau past bij de ambities en doelstellingen. Voor dit onderdeel stellen we geen uitgebreid onderzoek voor, maar wel een benchmark om richting te geven aan toekomstige keuzes rondom formatie en budgetten.

7 *Doorlooptijd van de onderzoeken*

De ervaring van doelmatigheidsonderzoeken uit het verleden is dat de doorlooptijd door allerlei factoren op minimaal 6 maanden moet worden gesteld. De verdere fasering van het onderzoek vindt plaats in een uitgewerkt onderzoeksvoorstel. De uitkomsten rapporteren we aan de Raad en worden als bijlage bij de jaarstukken 2019 gevoegd.

De benchmark ICT kent een kortere doorlooptijd. De uitkomsten willen we namelijk betrekken in het begrotingsproces voor de begroting 2020. Daarvoor is het nodig dat de benchmark uiterlijk in april 2019 is afgerond.

8 *Hoe wordt het onderzoek en de benchmark uitgevoerd en gefinancierd*

De regie en ambtelijke eindverantwoordelijkheid voor het onderzoek ligt bij de Concernstaf. Nadat het plan is vastgesteld worden door de Concernstaf afspraken gemaakt met het team Bestuur & Communicatie en eventuele externe organisaties die het onderzoek en de benchmark, onder aansturing van de concernstaf, gaan uitvoeren.

Het onderzoek wordt uitgevoerd door middel van algemeen aanvaarde onderzoekstechnieken en er zullen de gebruikelijke ambtelijke en bestuurlijke 'hoor en wederhoor' processen plaatsvinden bij het tot stand komen van het onderzoeksrapport.

Met het team Bestuur & Communicatie en het team Informatievoorziening & digitalisering worden werkafspraken gemaakt met als doel het kunnen realiseren van de deadline en het zo efficiënt mogelijk

uitvoeren van het onderzoek waarbij de medewerkers van beide teams zo min mogelijk worden belast c.q. gehinderd worden bij hun dagelijkse werkzaamheden.

De uitgaven voor het uitvoeren van het onderzoek (de externe onderzoekskosten) worden geraamd op € 25.000. Deze uitgaven worden gedekt vanuit het structurele onderzoeksbudget op de kostenplaats concernstaf, dat bestemd is voor het uitvoeren van onderzoeken ex artikel 213a GW en voor rechtmatigheid.